

Cilvēki, kas dara lielas lietas: Skujenes pamatskolas "Erasmus+" pieredze

"Mums izdodas, jo strādājam no sirds," par skolas vadīšanu, skolotājiem un vietējo kopienu saka Skujenes pamatskolas direktore Anda Lukstiņa. Viņa palikusi uzticīga savai dzimtajai skolai, vispirms tajā mācoties, bet vēlāk uzsākot arī strādāt. Daļa no nelielās lauku skolas veiksmes stāsta ir iesaistīšanās starptautiskos projektos.

"Pirmie projekti gandrīz pirms 20 gadiem bija saistīti ar kultūras daudzveidību un vēsturi, jo skolā bija daudz dziedātāju un dejotāju. Vēlāk mēs pamazām pārgājām uz "Erasmus+" vides un ekoloģijas projektiem, no 2015.gada kļūstot arī par UNESCO asociēto skolu projekta dalībnieku," Anda apkopo. Viņasprāt, daļa no veiksmes ir apzināties, cik daudzveidīgā un bagātīgā vidē Skujenes iedzīvotājiem palaimējies atrasties un bērniem – izaugt.

Ilgspējas paraugs: novērtēt, saglabāt un spēcīnāt vidi un kopienu vietējā līmenī

Šeit, laukos, daba ir mums visapkārt, bet gribējām to tuvāk ieraudzīt, izpētīt un novērtēt," viņa pamato projektu tēmu izvēli. Laika gaitā ar skolas kolektīvu izdevies temata izpētē virzīties gan dziļumā, gan plašumā.

"Katrā projektā sastapām kompetentus un interesantus kolēģus, kas palīdzēja mums saskatīt jautājumus, par ko vēl aizdomāties, un risinājumus, ko vēl ieviest," Anda norāda.

Pirmie skolas "Erasmus+" projekti bija par ūdeni kā dabas resursu. "Latvijā tā nav tik liela problēma, bet Turcijā un Spānijā, dienvidu valstīs bērni varēja izprast, kā tas ir, kad nav ūdens, un cik liela vērtība tā ir," Anda stāsta. Tas palīdzējis sākt domāt par jautājumu dziļāk un plašāk, lai šo resursu varētu saglabāt arī nākotnē.

Tā aizsākusies interesantu, ar ekoloģiju saistītu projektu sērija, kas turpinās vēl šodien. "Mazākiem bērniem tie ir eksperimenti, dabas pētīšana, izveidojot pie skolas Kokziņa taku, kurā var iepazīt Latvijā dabiski augošo koku sugas," viņa skaidro. Kokziņa takā katram kokam pievienots QR kods, kas dod iespēju iepazīties ar informāciju un pildīt interaktīvus uzdevumus.

Nesen noslēdzies arī "Erasmus+" projekts "Ilgtspējīga pārtika mūsu nākotnei", kurā skolēni un skolotāji ar partneriem no Austrijas, Polijas, Vācijas un Kipras izzināja atbildīgu pārtikas patēriņu. "Mācījāties domāt par to, ko mēs ēdam, pievēršot uzmanību gan ražošanai, gan transportēšanai un citiem posmiem, ko veic pārtika," Anda klāsta.

Šogad decembrī delegācija no Skujenes pamatskolas "Erasmus+" projekta "Bioloģiskā daudzveidība mūsu nākotnei" ietvaros dosies uz Spāniju. "Tur ir skola, kam ir savs sakņu dārziņš, skatīsimies un mācīsimies, kā papildināt arī mūsu garšaugu dobīti. Bērniem būs iespēja dzīvē piedzīvot to, ko mācāties ģeogrāfijas un bioloģijas stundās," informē Anda, piebilstot, ka būs vērtīgi saprast, kā atšķiras ar vidi saistītās problēmas un jautājumi dažādās Eiropas vietās.

Pašlaik izstrādes stadijā ir arī projekts, kas varētu vēl vairāk satuvināt Skujenes sabiedrību un uzņēmējus, kā arī padarīt skolas pusdienas par ilgtspējas paraugu. "Mums ir plāns, ka skolas virtuvē ēdienu gatavosim no vietējiem, bioloģiski audzētiem produktiem. Apzināsim zemniekus, izveidosim ēdienkartes un risināsim ar projekta īstenošanu saistītos jautājumus. Ja tas mums izdosies un to varēs realizēt ikdienā, tas būs liels sasniegums." Viņa piebilst, ka šis būtu arī labs veids, kā skolēnus izglītot par jau esošajām vērtībām, aktivitāti un iespējām Skujenē.

Dalība projektos nes lielu atdevi

"Erasmus+" starptautiskie projekti ir lielisks veids, kā dažādot skolas ikdienu, gan stiprinot motivāciju, gan bagātinot skolēnu un skolotāju pieredzi un zināšanas. Anda novērojusi, ka skolotājiem un skolēniem palielinājies pašvērtējums, jo viņi, aizvien vairāk piedaloties projektos, nu jau pavisam brīvi komunicē ar citu partnervalstu pārstāvjiem.

"Ir lietas, ko citi dara labāk par mums, bet ļoti daudz spējam paveikt tāpat un vēl labāk nekā citur pasaulē," Anda norāda. Arī šī atziņa ir svarīga pašvērtējuma stiprināšanā.

Viens no izaicinājumiem, realizējot starptautiskos projektus, ir plānot skolas ikdienu tā, lai tie veiksmīgi papildinātu mācību procesu. Kā salīdzinoši nelielai skolai sākumā bija jāpiepūlas arī, lai atrastu atbilstošas partnerorganizācijas. "Lielākā daļa partneru ir

lielās pilsētu skolas, un bieži viņi grib līdzīgus partnerus. Ir grūtāk atrast kopīgo un vienam otru labi saprast, ja skolā mācās tūkstošiem bērnu."

Tomēr ar laiku līdzīgas kapacitātes skolas starptautiskajiem projektiem atrast kļuvis vieglāk, un tas ļāvis realizēt aizraujošus apmaiņas braucienus. "Mums bijuši ļoti skaisti projekti ar līdzīga izmēra skolu, kas atrodas uz salas Norvēģijā pie polārā loka, bijām pavisam mazā lauku skolā Grieķijā, pat Dānijā atradām atbilstošu partnerskolu."

Ņemot vērā, ka pamatskolas sadarbības projekti šobrīd lielākoties saistīti ar vidi un ilgtspēju, arī apmaiņas mobilitātes projektos tiek iesaistīti skolēni, kuri darbojas vides izglītības aktivitātēs skolā. Lai piedalītos mobilitātes programmās, skolēniem jānokārto visas mācību saistības un labi jāuzvedas. Tiem skolēniem, kuri dodas dzīvot viesģimenēs, jābūt arī pietiekamām angļu valodas zināšanām, lai spētu komunicēt patstāvīgi.

Nākotnes plāni: turpināt veiksmīgi iesākto

Pašlaik līguma apstiprināšanas stadijā ir projekts, kurā Skujenes pamatskola kopā ar vēl trim partnerskolām sadarbosies, lai meklētu vides ilgtspējai noderīgus risinājumus, izmantojot programmēšanu. "Gaidāma pirmā skolotāju vizīte Turcijā, kur mācīsimies par šiem jautājumiem, piemēram, programmēšanu, tāpat vēl šogad plānojam uzņemt pie sevis skolēnus no Portugāles, Turcijas un Serbijas," stāsta Anda. Vēlāk apmaiņas mobilitātes projekti skolēniem notiks arī Portugālē un Serbijā.

"Es domāju, ka galvenais ir uzdrīkstēšanās. Pateikt sev, ka mēs to varam! Tad atradīsies gan laiks, gan iespējas, ja vien būs vēlme darboties," Anda novēl tiem, kuri vēl tikai plāno iesaistīties starptautiskajos projektos. Viņasprāt, dalība "Erasmus+" mobilitātes programmās skolas dzīvē ienes papildu prieku un gaišumu.

Raksta autors: *delfi.lv*

Foto: Lauris Mihailovs